

Avtal som ger reallöneökningar, konkurrenskraft och hög sysselsättning

Av Industriavtalet framgår att industrins parter samarbetar för att säkerställa en stabil lönebildning i Sverige. Det innebär att parterna ska beakta lönebildningens konsekvenser på inflation, sysselsättning och konkurrenskraft. Utgångspunkten för förhandlingarna inom industrin är industrins villkor men hänsyn måste också tas till den svenska ekonomin i dess helhet.

Den ekonomiska tillväxten i de länder som är viktigast för svensk export har under de senaste tre åren legat runt två procent per år. Det är lägre än perioden före finanskrisen men högre än under perioden 2008-2013. Förväntningarna på de närmaste kommande åren är att tillväxten blir ungefär densamma. Det innebär en fortsatt modest men relativt stabil återhämtning.

Under åren 2012-2013 var svensk industris konkurrenssituation ansträngd. En orsak till detta var den starka kronkursen. Olika konkurrenskraftsindikatorer visar att utvecklingen vände under föregående avtalsperiod (2013-2015). Omsvängningen sammanfaller med omläggningen av den svenska penningpolitiken. Efter 2014 har svensk konkurrenskraft stärkts. Industriproduktionen har ökat och lönsamheten i svensk industri har förbättrats och bedöms nu vara på normala nivåer. Industrins investeringar har också ökat efter 2014.

Sveriges relativa arbetskraftskostnad är, vid en jämförelse med de viktigaste konkurrentländerna i Västeuropa, omkring 10 procent lägre idag än 2012. Något högre ökning av arbetskraftskostnaderna i Sverige uppvägs av att svensk industris produktivitetsökning varit något högre. Till det kommer en väsentligt lägre kronkurs. Eftersom förbättringen av svensk industris relativa arbetskraftskostnad till största delen beror på lägre kronkurs bör den inte tas till intäkt för en högre löneökningstakt.

Efter att Riksbanken la om penningpolitiken och satte inflationsmålet i fokus 2014 har inflation och inflationsförväntningar vänt uppåt. Under 2016 förväntas inflationen under 2016, mätt med KPI bli omkring en procent och mätt med KPIF omkring 1,5 procent. Under 2017 förväntas inflationen stiga ytterligare. Industriföretagens förädlingsvärdepriser uppskattas ha ökat med två till tre procent per år under perioden 2013-2015. Parterna bör i sina förhandlingar utgå från inflationsmålet. Ett inflationsmål med hög trovärdighet stärker ett lands internationella konkurrenskraft.

Sysselsättningen har ökat med över 200 000 personer de senaste tre åren och förväntas öka med ytterligare 63 000 personer 2017. Antalet varsel har sjunkit de senaste åren och är nu på historiskt sett låga nivåer. Arbetslösheten sjunker och förväntas bli runt 6,4 procent under 2017.

För att varaktigt minska arbetslösheten krävs omfattande utbildningssatsningar framförallt riktade gentemot grupper av arbetslösa som har en kort och bristfällig utbildning. Parterna kan förbättra matchningen på arbetsmarknaden genom att satsa betydligt mer på kompetensutveckling. Därutöver behövs kraftfulla satsningar inom arbetsmarknads- och utbildningspolitikens områden. Såväl för låga som för höga löneökningar riskerar att öka arbetslösheten. Nuvarande lönenivåer i Sverige och rådande löneökningstakt är väl förenlig med en fortsatt ökning av sysselsättningen.

Nuvarande löneökningstakt ger reallöneökningar, är förenlig med en inflationsutveckling som närmar sig inflationsmålet och uppfyller kravet på internationell konkurrenskraft. En höjning alternativt sänkning av löneökningstakten ökar riskerna för att lönebildningen antingen kommer i konflikt med inflationsmålet eller konkurrenskraftsrestriktionen. Det talar för fortsatta löneökningar i ungefär samma takt som idag. Därmed kan lönebildningen även fortsättningsvis bidra till stabilitet och förutsägbarhet.

Livsmedelsarbetareförbundet

Avtalskrav 2017

Avtalskraven är gemensamma för samtliga branschavtal mellan Livsmedelsarbetareförbundet och Livsmedelsföretagen.

- Avtalet gäller för perioden den 1 april 2017 till den 31 mars 2018.
- Parterna ska medverka till att förhandlingar mellan Svenskt Näringsliv och LO om villkorsförändringar i avtalsförsäkringarna genomförs.

Löner

Lönebestämmelserna ska utformas så att de leder till ökad reallön.

Ett löneutrymme skapas på avtalsområdet genom att varje individ bidrar med 2,8%, dock lägst 672 kronor per månad. För Livsmedelsarbetareförbundets samtliga avtalsområden motsvarar detta en löneökning om 430 öre i timmen. Områden med lågt löneläge ska särskilt uppmärksammas.

Av löneutrymmet ska alla anställda erhålla minst 215 öre i löneökning så som ett generellt tillägg. En lönepott om 215 öre skapas att fördela i lokala förhandlingar på arbetsplatsen. Områden med lågt löneläge och många kvinnor ska särskilt uppmärksammas vid den lokala fördelningen.

Lönesystem/lönestrukturer i företagen ska utformas så att de stöder en utveckling av de anställdas kompetens och arbetsuppgifter. Löneökningsbestämmelserna ska, med beaktande av de förutsättningar och behov som finns på olika arbetsplatser, utformas så att den lokala fackliga organisationen tillförsäkras ett inflytande över lönebestämmelsernas tillämpning.

Samtliga lönehöjningar ska, oavsett om höjningen skett genom lokal fördelning eller genom generellt utlägg, gälla från och med den 1 april 2017.

Avtalens bestämmelser om lägstalöner/minimilöner ska höjas i syfte att säkerställa värdet av lägsta löner/minimilöner i relation till utgående lön. Fasta ersättningar ska höjas med minst 2,8 procent.

Parterna ska medverka till att de lokala förhandlingar som genomförs, sker med öppenhet och insyn i samtliga anställdas löner på arbetsplatsen. Likaså vad avser fördelning av löneutrymmet. Det ska tydligt framgå från parterna om vad som är syftet med fördelning av löneutrymmet.

Löneskillnadsanalys

De lokala parterna ska skapa rutiner för genomförande av löneskillnadsanalys inför lönerevisionsförhandlingar i syfte att klargöra löneskillnader mellan arbetstagarna. I arbetet med löneskillnadsanalyser ska även kvinnors respektive mäns möjligheter till lika utveckling i arbetet och av lön analyseras i syfte att skapa likvärdiga möjligheter.

Livsmedelsarbetareförbundet

Arbetstidsförkortning- deltidspension

En ytterligare avsättning ska göras till de system för arbetstidsförkortning-deltidspension som parterna tidigare träffat överenskommelse om. Storleken på avsättningen preciseras i de kommande förhandlingarna.

Arbetsmiljö

Komplettering av bilaga B Arbetsmiljö-lokalt arbete, med beaktande att denna även inkluderar utbildning om psykosocial arbetsmiljö. Avtalet ska även kompletteras med överenskommelse om rehabiliteringsverksamhet och företagshälsovård samt arbetsgivarens skyldighet att bekosta densamma.

Arbetstider

På varje arbetsplats ska arbetstidsscheman upprättas för längre perioder. Eventuella förändringar i arbetstidsscheman ska endast kunna ske då detta avser längre karaktär. Kortvariga förflyttningar av arbetstider ska ej kunna ske.

Definitionen för arbete ständigt nattarbete ändras till att vara under tid mellan 23.00 – 07.00, (Livsmedelsavtalet 3.1.1 anmärkning 1).

Övertid

Meddelande om att arbete på övertid ska äga rum ska lämnas i god tid och senast före sista rast på ordinarie arbetstid. Arbetstagare som omedelbart anger förhinder, såsom personliga förhållanden, familj, hälsa och möjligheten att ta sig till och från arbetet ska ges möjlighet att befrias från övertidsarbete.

Parterna bör tillsätta en arbetsgrupp i syfte att avtalsreglera delar av arbetstidslagen

Anställningsavtal

Den lokala fackliga organisationen ska utan dröjsmål erhålla kopia på anställningsbevis avseende samtliga anställningar som ingås på företaget inom avtalsområdet.

Lönebesked

Arbetsgivaren ska utfärda skriftligt lönebesked där tidsperiod, arbetstid, lön och övriga ersättningar samt avdrag särskilt framgår, såtillvida annat inte överenskommit.

Arbetsgivarintyg

Arbetsgivare ska inom två veckor efter avslutad anställning utfärda arbetsgivarintyg till berörda arbetstagare.

Övrigt

Övriga ersättningar och tillägg i avtalen höjs i enlighet med tidigare praxis.

Avtalsperiod

Utgångspunkten för avtalskraven är ett ettårigt avtal.

Livsmedelsarbetareförbundet förbehåller sig rätten att komplettera avtalskraven vid senare tillfälle vad gäller branschspecifika avtalskrav i enlighet med tidigare praxis.